

Франчук В. І.
д.е.н., професор,
старший науковий співробітник науково-дослідної лабораторії
ННІ управління, психології та безпеки

Мельник С. І.
д.е.н., професор,
заступник декана факультету №2
Львівський державний університет внутрішніх справ, м. Львів

БЕЗПЕКОВЕ СЕРЕДОВИЩЕ: СУТЬ ТА ЗНАЧЕННЯ В СУЧАСНОМУ БЕЗПЕКОЗНАВСТВІ

Дослідження спрямоване на створення концептуального розуміння терміну «безпекове середовище», визначення його структури і суті, а також на встановлення логічних і семантичних взаємозв'язків із пов'язаними поняттями. Необхідність такого дослідження виникла через різноаспектне використання термінів безпеки у державній та бізнесовій практиці. Розроблено визначення змісту подібних за значенням понять «безпечне середовище» та «небезпечне середовище». Після системного аналізу основних термінів у сфері безпекознавства [3; 4; 5] було виявлено похідні від «безпекового середовища» терміни, обґрунтовано їх значення і визначено структурно-семантичну логіку їх взаємозв'язків [2].

Проблема створення безпекового середовища в Україні набула гостроти під час війни з росією і є актуальною як з практичної, так і з наукової точки зору. Аналіз наукових джерел [1; 4] вказує на теоретичне і практичне значення розподілу середовища на безпечне, небезпечне та безпекове. Це важливо, оскільки кожен тип середовища має свої специфічні характеристики, які слід брати до уваги при прийнятті рішень у безпековій діяльності та дослідженнях, особливо щодо вибору відповідних ресурсів та інструментів.

Розроблена системна схема безпекових понять та логічних зв'язків допомагає структурувати їх використання в науці, безпековій діяльності, законодавстві та правотворенні, забезпечуючи концептуальну єдність цих процесів.

Зазначено, що створення та розвиток безпекового середовища слід доручити відповідним суб'єктам, які здійснюють безпекову діяльність за допомогою

наявних ресурсів, нормативних документів, а також повинні демонструвати спроможність і готовність до такої діяльності, підтримуючи культуру безпеки в суспільстві. Зроблено теоретичне узагальнення, що безпекове середовище формується через безпекову діяльність, враховуючи невирішені виклики, реалізовані ризики, внутрішні та зовнішні загрози, тоді як небезпечне середовище з'являється внаслідок настання небезпек або кризових ситуацій через втрату контролю.

Список використаних джерел:

1. Franchuk V., Omelchuk O., Melnyk S., Kelman M., Mykytyuk O. Identification the ways of counteraction of the threats to the financial security of high-tech enterprises. *Business: Theory and Practice*. 2020. Vol. 21.
2. Franchuk, V., Pryhunov, P., Melnyk, S., Hobela, V., Shuprudko, N. (2023). Security environment: theoretical and methodological principles. *Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice*, no 3 (50), pp. 247–255.
3. Hnylytska L., Franchuk V., Melnyk S., Nakonechna N., Leskiv H., Hobela V. Security – Oriented Model Of Business Risk Assessment. *Financial and Credit Activity: Problems of Theory and Practice*. 2022. Vol. 4. Is. 45. Pp. 202–210.
4. Копитко М. І., Літвін Н. М. Деструктивні чинники середовища функціонування соціально-економічних систем. *Вчені записки Університету «КРОК». Серія: Економіка*. 2017. Вип. 46. С. 4–15.
5. Рудніченко Є. М. Загроза, ризик, небезпека: сутність та взаємозв'язок із системою економічної безпеки підприємства. *Економіка, менеджмент, підприємництво*. 2013. № 25. С. 188–195.